

Pazudušās Agotas mācība – bērņus laupa ne tikai filmās

● ILZE OZOLIŅA
● LIENA RIMKUS
● LIGITA KUPČUS-APĒNA

“Paldies Dievam, meitenīte atrasta!” pagājušonedēļ sociālajos tīklos puda prieku Latvijas iedzīvotāji, to skaitā ne viens vien liepājnieks, kurš kopā ar Lietuvas sabiedrību pārdzīvoja par Kauņā nolaupīto deviņus gadus veco Agotu. Šis notikums daudziem uzjundīja atmiņas par traģiskiem bērņu pazušanas gadījumiem Latvijā, pamudinot vēlreiz aizdomāties par drošību.

Nolaupīšana, visticamāk, plānota

Agota no savām mājām Kauņā – aptuveni 300 kilometru gara brauciena attālumā no Liepājas – izgāja 7. janvārī, lai dotos uz veikalu, un neatgriezās. Pēdējā viņas zināmā atrašanās vieta bija autobusa pietura. Kāds aculiecinieks policijai ziņojis, ka šajā dienā ap pulksten 17 autobusa pieturā manījies meitenīti kopā ar kādu vīrieti. Bērns esot kliedzis. Brīdī, kad aculiecinieks devies uz pieturas pusi, lai noskaidrotu konflikta iemeslu, automašīna kopā ar Agotu nozudusi skatam, vēstīja Lietuvas mediji.

Meitenes meklēšanā iesaistījās simtiem policistu un brīvprātīgo, kas Agotu meklēja visu nakti, taču nesekmīgi.

Notikums satricinājis Kauņas sabiedrību – tiklīdz sociālajos tīklos izplatījās informācija, ka bērnu, iespējams, aizvedis vīrietis ar gaišu auto “Mazda”, pilsētas iedzīvotāji paši sākuši apturēt šādas krāsas un marķas mašīnas, lai tās pārbaudītu. Kauņas policija bijusi spiesta vērsties pie iedzīvotājiem ar lūgumu tā nedarīt, bet aizdomu gadījumā sazināties ar likumsargiem.

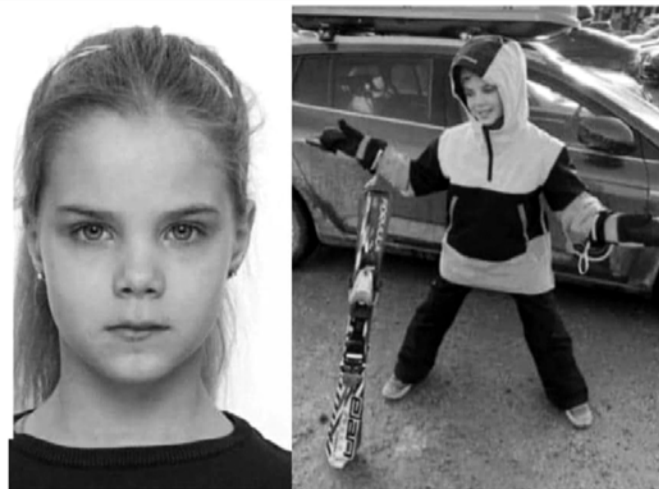
Pēcāk gan izrādījies, ka informācija par automašīnu bijusi patiesa, – nolaupītājam piederot divi spēkrati, tostarp gaiša “Mazda”.

Pēc divām diennaktīm, naktī uz trešdienu, policija meitenīti atrada dzīvu, viņas nolaupītājs – 42 gadus vecais vīrietis aizturēts. Viņš bērnu bija aizvedis uz kādu īrētu garāžu netālu no vietas, kur Agota nolaupīta.

Aizturētājs Gedimins – vietējais uzņēmējs, kuram piederot autoserviss, – iepriekš neesot krimināli sodīts, taču policija norāda, ka noziegumam viņš rūpīgi

PAZUDUSI MEITENE AGOTA

VAR TIKT NOLAUPĪTS NO LIETUVAS KAUNAS PILSĒTAS UN ŠOBRĪD TIEK TRANSPORTĒTS UZ ĀRZEMĒM

Viņai bija mugurā daudzkrāsaina jaka (violeti, zili skudru melni elementi) un melnas bikses. 9 gadus vecs.

JĀ JUMS IR KĀDA INFORMĀCIJA, LŪDZU, SAZINIETIES AR SAVAS PILSĒTAS POLICIJU VAI LIETUVAS POLICIJU

Latviju kalba

+37070060600

gatavojies. Garāža, uz kurienu aizvesta meitenīte, esot bijusi speciāli pārveidota: siltināts pagrabs, ierīkota ventilācija, durvīs “actīna”. Tas vedina domāt, ka viņš plānojis tur bērnu turēt ilgstoši.

Portāls 15.lt vēsta, ka vīrietis atpazinušas vairākas mamas, kuras audzinā bērņus ar autiskā spektra traucējumiem. Viņš uzdevies par autisma ārstu, apgalvojot, ka varot palīdzēt bērņiem, kuriem ir uzvedības traucējumi – ārstēšanu piedāvājis veikt attālināti, vecākiem bijis tikai jāiesūta bērņa fotogrāfija. Mātēm tas šķitis aizdomīgi, un viņas ziņojušas policijai, taču izmeklēšana neesot sākta.

Kāds ir bijis viņa motīvs nolaupīt meitenīti, policija vēl skaidrojo.

Nebiedēt, bet izskaidrot

Sociālajos tīklos sākotnēji pavidēja informācija, ka Agota varētu būt aizvesta uz ārzemēm, iespējams, uz Poliju vai Latviju. Liepājnieki aktīvi dalījās ar Agotas fotogrāfiju un informāciju par viņas pazušanas apstākļiem, pēcāk neslēpjot atvieglojumu un prieku, ka bērņš atrasts dzīvs.

“Tā bija baisa krīzes situācija, kārtējo reizi deva realitātes sajūtu, ka tā nenotiek vien amerikāņu seriālos vai “Kobrā 11”, bet tepat,” par notikušo sajūtās dalās trīs bērņu mamma, liepājniece Anete Bērziņa. Viņas jaunākie bērņi ir vēl bērņdārņnieki, bet vecākajam dēliņam ir astoņi gadi un viņš iet skolā 2. klasē. “Kad skatījāties sižetu televīzijā, es ar Oskaru pārrunāju šo situāciju. Paskaidroju, kas noticis, kā no tādām mēģināt izvairīties. Vēlreiz atgādināju, kāpēc mamma vienmēr saka, ka nevajag kāpt svešā mašīnā. Bet viņam jau no agra vecuma tas ir teikts, līdz ar to pat negribēja pie paziņām kāpt, kas piedāvāja lielajā salā braukt uz skolu. Sarunā ar dēlu es izmantoju arī iespēju pieminēt, kāpēc nevar iet pa ielu un visu laiku skatīties telefonā. Arī tad kāds var paķert pašu vai telefonu.”

Pazudušo cilvēku meklēšanas organizācijas “Bezvēsts.lv” pārstāve, juriste un kinoloģe Irina Brūniņa pauž – Latvijas sabiedrība gadījumos, kad jāmeklē pazudis cilvēks, īpaši bērņš, ir ne mazāk atsaucīga kā Lietuvā. Viņa arī norāda, ka Agotas stāsts nav salīdzināms, piemēram, ar pagājušosasar Rogovkā pazudu-

UZZIŅAI

KAS JĀŅEM VĒRĀ, RŪPĒJOTIES PAR DROŠĪBU?

- Bez pazīstama pieaugušā klātbūtnes izvairīties no komunikācijas ar svešiniekiem. Nesniegt atbildes uz uzdotiem jautājumiem un neko neņemt no svešinieka.
- Nekādā gadījumā nekāpt svešās automašīnās.
- Vecākiem jāseko līdzī, ko bērņi publicē sociālajos tīklos, kādās saziņas grupās ir pievienoti un ko tajās publicē, ar ko bērņš ikdienā sazinās. Policija īpaši uzsver bērņu atrašanos dažādās saziņas grupās, jo nereti tajās ir ļoti liels dalībnieku skaits un ir grūti konstatēt, kas ir šie cilvēki, vai tie nav krāpņieki vai citādi nevēlami noskaņoti. Tāpat grupās var arī iegādāties dažādas narkotiskās vielas, smēķēšanas iekārtas un tml.
- Lai arī cik liela interese būtu, nedoties uz pamestām ēkām, nekāpt uz ledus u.c.
- Būtiski izskaidrot, kur bērņš var meklēt palīdzību. Ja radusies kāda problēma, tad pēc palīdzības vērsties piemēram, pie tuvākā veikala pārdevēja vai apsarga, mācību iestādēs, tuvuma esošās iestādēs u.tml.

šās septiņgadīgās Justīnes gadījumu. “Pēdējos gados Latvijā mums nav pastrādāti noziegumi saistībā ar bērņu nolaupīšanu, vismaz policija par šādiem notikumiem nav ziņojusi. Mums ir bijuši atsevišķi skaļi bērņu pazušanas gadījumi, taču, kā zināms, tajos bērņi bija gājuši bojā, vēl pirms tika izziņota viņu meklēšana. Tas, ko Latvijas policija paveica Justīnes lietā, nemaz nav tik vienkārši. Manuprāt, atrast Rogovkā pazudušo meitenīti bija tikpat sarežģīti kā Agotu. Tas bija milzīgs darbs, un par to varam savu policiju paslavēt.”

“Bezvēsts.lv” pārstāve vecākiem iesaka nemitīgi ar bērņiem pārrunāt drošības jautājumus. Nebiedēt, bet informēt viņus par dažādiem riskiem. “Ja nekas sliktas nenotiek, iespējams, mēs atslābstam un pierodam pie tādās dzīves, kas nerada draudus. Taču ar bērņiem par to jārunā regulāri – ne tikai ģimenē, bet arī skolās, bērņudārņos, sporta nometnēs utt. Neatkarīgi no tā, cik tas ir sarežģīti ģimenei, nedrīkst pieļaut, ka bērņš, īpaši tāds, kurš pēc rakstura ir atvērts un komunikabls, var atrasties viens bez pieaugušo uzraudzības.”

Nepieskatīts bērņš ir viegls mērķis

Liepājas Pašvaldības policija (PP) ne reizi vien saņēmusi ziņas no iedzīvotājiem par bērņu atrašanos bīstamās situācijās, tāpat šādi gadījumi novēroti patruļu laikā. “Fiksēti gadījumi gan par mazu bērņu atrašanos uz

ielas vienatnē, gan atrašanos uz ledus un neapsaimniekotās ēkās,” informē PP pārstāve Elva Lubāne. Lieki piebilst, ka tieši nepieskatīts bērņš ir visvieglākais upuris.

Lai pēc iespējas pilnvērtīgāk bērņus sagatavotu kam negaidītam, nepieredzētam vai nezināmam, PP darbinieki drošības tēmas pārrunā ar bērņiem arī mācību iestādēs – par komunikāciju ar svešiniekiem, drošību internetā, uzturēšanos bīstamās vietās (uz ledus, neapsaimniekotās ēkās, ūdens tuvumā u.c.).

“Protams, aicinām arī vecākus šādas tēmas pārrunāt un regulāri atgādināt par dažādiem drošības noteikumiem. Mūsdienās daudzums mobilajiem telefoniem ir meklēšanas funkcija, ko iespējams savienot ar vecāku mobilajiem telefoniem. Šāda funkcija ļauj sekot līdzī bērņa ikdienas gaitām, uzmanīt to, dod iespēju vecākiem redzēt, kur atrodas bērņš. Nekādus citus īpašus pašaizsardzības rīkus bērņiem gan ieteikt nevaram, jo mācību iestādēs tādas lietas ienest nebūtu vēlams. Drīzāk aicinām vecākus pārrunāt rīcību gadījumos, kad nepieciešama palīdzība: kur vērsties pēc palīdzības un kā pievērst apkārtējo cilvēku uzmanību gadījumos, ja situācija kļuvusi ārkārtēja (atrunāt frāzes, kuras būtu skaļi jāsauc gadījumā, ja sveša persona cenšas ievilināt savā transportlīdzeklī. Piemēram: “Palīgā, es šo cilvēku nepazīstu, man viņš ir svešs!” utt.,” skaidro E. Lubāne.▶